

Heerlen

Raadsinformatiebrief

Heerlen,
21 mei 2025

Documentnummer
378451

Onderwerp

Nieuwe fase Heerlens Verduurzamingsoffensief

Inleiding

Heerlen kent één van de hoogste percentages energiearmoede van heel Nederland. Een zeer groot deel van onze inwoners wordt geconfronteerd met een te hoge energierekening. Te veel Heerlenaren worden daardoor voor de onmogelijke keuze gesteld tussen koken of stoken. Om deze reden zet de gemeente sinds 2022 met het Heerlense Verduurzamingsoffensief vol in op een actieve, solidaire aanpak om de Heerlense woningvoorraad te verduurzamen. Doelstelling hierbij is het ombuigen van energiearmoede naar energierechtvaardigheid: een drieledige streven naar een betaalbare energierekening, een leefbare woonkamertemperatuur, en een houdbare ecologische voetafdruk. In deze raadsinformatiebrief blikken we kort terug op de eerste fase van het offensief, en vervolgens zetten we de nieuwe fase van het offensief uiteen. In deze fase worden de tientallen miljoenen aan rijkssubsidie die de gemeente de afgelopen jaren met succes binnenhaalde ingezet om de komende jaren duizenden Heerlense woningen structureel te verduurzamen. Een enorme investering in het welzijn van onze inwoners, de duurzaamheid van onze stad én de aantrekkelijkheid van de Heerlense woningvoorraad.

Terugblik

Tussen najaar 2022 en najaar 2024 is hoofdzakelijk ingezet op laagdrempelige energiebesparende maatregelen om de energierekening van Heerlenaren op korte termijn omlaag te krijgen. In plaats van een passieve benadering waarbij mensen zich bij de gemeente moesten melden voor hulp, gingen we met energiecoaches proactief de buurten in en deuren langs om hulp te bieden. Onder de noemer Heel Heerlen Bespaart werden liefst 43.000 huishoudens bezocht. Alle Heerlenaren kregen de mogelijkheid gebruik te maken van gratis advies van een energiecoach, en alle inwoners mochten gratis oude lampen inwisselen voor energiezuinige exemplaren. Zo werden er ruim 23.000 lampen ingewisseld, met bijna een miljoen euro aan jaarlijkse besparing op de collectieve Heerlense energierekening tot gevolg. Extra aandacht was er voor Heerlenaren met een wat smallere beurs (tot en met 175% van het sociaal minimum). Bijna 13.000 Heerlense huishoudens in deze groep, gelijk aan zo'n driekwart van de Heerlense huishoudens met risico op energiearmoede, maakten gebruik van de energieknip. Hiermee kregen ze toegang tot een noodisolatiebudget van enkele honderden euro's om bijvoorbeeld tocht te weren en zo warmte binnen te houden. Bij ruim 8.000 huishoudens kwam een energiecoach energiebesparende maatregelen zelf ter plaatste aanbrengen, om inwoners optimaal te ontzorgen. En meer dan 3500 Heerlense huishoudens kregen een gratis energiezuinig witgoedapparaat om zowel de energierekening als energieverbruik structureel omlaag te brengen.

Als energiearmoede een wond is, is er met deze acties hard gewerkt om in de hele stad pleisters, gaas en verband aan te leggen. Met daadwerkelijke genezing als doel zijn tegelijkertijd óók doorlopend voorbereidingen getroffen voor een stevige operatie. Vanaf zomer vorig jaar is met pilots in Molenberg en Vrieheide, de twee buurten met de hoogste energiearmoede in onze stad, ervaring opgedaan met ontzorging van inwoners bij structurele verduurzaming van hun woning. Met bovenstaande successen als uithangbord van de Heerlense aanpak, haalden we de afgelopen jaren bovendien met succes veel Rijkssubsidie binnen om de Heerlense woningvoorraad blijvend te kunnen renoveren en verduurzamen. In totaal gaat het om meer dan 70 miljoen euro aan toegekende subsidies uit het Volkshuisvestingsfonds en verschillende specifieke uitkeringen.

Nieuwe fase

Nu is de tijd gekomen om door te pakken. In de nieuwe fase van het Heerlense Verduurzamingsoffensief wordt de focus definitief verlegd van pleisters en verband naar genezing. Bovenop de verduurzaming van sociale huurwoningen door woningcorporaties gaan we de komende 5 jaar circa 5000 particuliere woningen structureel verduurzamen om de energierekening blijvend omlaag te brengen. Bijvoorbeeld door daken te isoleren, gevels te renoveren, en oude ramen te vervangen met hoogwaardig isolerend glas.

Deze nieuwe fase van het Verduurzamingsoffensief kent twee pijlers: een stadsbrede aanpak, en een buurtgerichte aanpak. Solidariteit staat voorop, en daarom staan huishoudens met smallere beurzen en grotere kieren centraal.

1. De doelgroep van de **stadsbrede** aanpak bestaat uit particuliere eigenaren van woningen met een slecht energielabel (D, E, F, of G) en een WOZ-waarde van minder dan 219.000 euro. Voor Heerlenaren in deze groep worden verduurzamingsingrepen tot 4.000 euro volledig vergoed, waarmee in de regel één of twee structurele isolatiemaatregelen kunnen worden gerealiseerd. Inwoners ontvangen bij de uitvoering van deze maatregelen gratis persoonlijke ondersteuning, advies en begeleiding, zodat zij optimaal van de regeling kunnen profiteren en ontzorgd worden. Extra steun is er voor de groep Heerlense huiseigenaren die het aller_hardst geraakt zijn door hoge energiekosten, en om die reden onder de voorwaarden van de energietoeslag vielen. Zij kunnen tot maximaal 10.000 euro aan grote verduurzamingsmaatregelen uitvoeren, waarmee minimaal bouwdeelen volledig geïsoleerd kunnen worden zonder eigen bijdrage. Tot slot bieden we ook maatwerk. Inwoners die buiten de standaardcriteria vallen, maar zich in een schrijnende situatie bevinden, kunnen op basis van een maatwerkbenadering tóch in aanmerking komen voor ondersteuning. Zo zorgt de gemeente ervoor dat niemand tussen wal en schip valt. De voorwaarden voor deelname aan de stadsbrede aanpak zijn opgenomen in de subsidieregel Lokale Aanpak Isolatie 2025.

2. Ook bij de **buurtgerichte** aanpak staat solidariteit centraal. Deze pijler richt zich op buurten met véél risico op energiearmoede en véél gelijksoortige bouw, waardoor een collectieve, bloksgewijze aanpak mogelijk is. Deze aanpak wordt als eerste toegepast bij de witte woningen van Vrieheide, een focuswijk van Heerlen-Noord waar in nauwe samenwerking met woningcorporaties Weller en Wonen Limburg inmiddels al 3 blokken zijn gerenoveerd. Vanwege de gemiddelde staat van deze woningen is in deze buurt een grote ingreep nodig om woningen naar minimaal energielabel B te krijgen. Daarom is een verduurzamingspakket van 65.000 euro per woning samengesteld. Ook (en juist) in Vrieheide mag niemand tussen wal en schip vallen. We voorzien buurtbewoners daarom

van gratis advies en begeleiding. De minimale vereiste voor een collectieve aanpak, de renovatie van dak en gevel ter waarde van 29.000 euro, wordt voor alle eigenaar-bewoners zonder extra kosten vergoed. Boven dat bedrag geldt een inkomensafhankelijk subsidiesysteem, waarbij de eigen bijdrage bepaald op basis van het gezinsinkomen. Deze eigen bijdrage kan ook bestaan uit een (renteloze) lening uit het landelijke Warmtefonds. Zo dragen de sterkste schouders de zwaarste lasten, en kan echt iedereen meedoen aan deze grote verduurzamingslag. De voorwaarden voor deelname aan de Vrieheide-aanpak zijn te vinden in Subsidieregel Volkshuisvestingsfonds Vrieheide-De Stack 2025 t.b.v. Particuliere Woningeigenaren. Na Vrieheide wordt de buurtgerichte aanpak van het Verduurzamingsoffensief ook in drie andere Heerlense buurten met veel gelijksoortige bouw en hoge energiearmoede uitgerold. Het gaat om Eikenderveld, Schaesbergerveld⁷ en Beersdal.

De buurten in!

Vanaf eind mei kunnen mensen zich via de website van de gemeente Heerlen aanmelden voor deelname aan het Verduurzamingsoffensief. Maar we gaan ook de buurten in om mensen actief mee te nemen. Op 24 mei kunnen buurtbewoners van Vrieheide informatie inwinnen over de buurtgerichte aanpak bij een feestelijke lancering aan het Unescoplantsoen. Vanaf juli gaan energiecoaches een jaar lang⁷ buurt voor buurt langs de deuren om de verduurzamingsregelingen van de gemeente onder de aandacht te brengen. Daarbij bieden we al onze inwoners een gratis 'binnenkomer' aan om te helpen bij energiebesparing en gezonde energiehuishouding: een slimme energiemeter of luchtvochtigheidsmeter. Tijdens deze deur-aan-deur-actie bieden de energiecoaches ook advies aan over de verduurzamingssubsidies van de gemeente. In ieder gesprek wordt gekeken of bewoners in aanmerking komen voor de stadsbrede en/of buurtgerichte pijlers van het Verduurzamingsoffensief. Als dat zo is, plant de energiecoach een vervolgspraak in om tot een op maat gemaakt energie-bespaarplan, bouwkundig en/of financieel plan te komen. Hierna kan de deelname van de bewoner beginnen.

Kernthema:

Riool, afval en milieubeheer

Bijlagen

Geen bijlagen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

de secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel